

Vierentwintigste jaargang

Trimestrieel tijdschrift

September 2009

Afgiftekantoor: 1755 Gooik

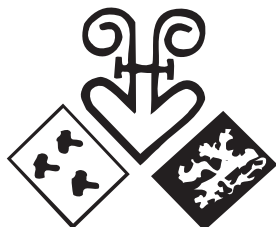
ISSN 0776-4103

85

Uitgave van de Heemkundige Kring

Gooik

Verantwoordelijke uitgever: Jean-Paul De Loecker, Koekoekstraat 41, 1755 Gooik

HEEMKUNDIGE KRING VAN GOOIK

v.z.w.

De Heemkundige Kring van Gooik werd opgericht in 1984 en is lid van het Nationaal Verbond voor Heemkunde

Voorzitter: Jean-Paul DE LOECKER
Koekoekstraat 41, 1755 Gooik
02 569 39 57

Ere-ondervoorzitter: Jozef VOSSEN
Secretaris: Pat DELRUE
054 56 87 18

Penningmeester: Els VAN DER HOEVEN
Informatica: Johnny VAN BAVEGEM

Werkten mee aan dit nummer:

Lea Borgenon
Rudy Boon
Jean-Paul De Loecker
René De Loecker
Luc De Visscher
Jan Heyvaert
Sabine Libaut
Frans Peetermans
Johnny Van Bavegem
Herman Van Herreweghen
Liliane Van Laethem

Secretariaat, archief en lokaal:
Dorpsstraat 67A - 1755 Gooik
Bankrelatie: 734-1222502-20 (KBC)

www.heemkunde-gooik.be
e-mail: info@heemkunde-gooik.be

De bijdrage voor 2009 is vastgesteld op 15,00 €
De leden krijgen hiervoor o.a. dit tijdschrift toegezonden.

Iedere auteur is verantwoordelijk voor inhoud en illustratie van haar/zijn bijdrage. Nadruk en/of reproductie is zonder schriftelijke toestemming van het bestuur of de auteur verboden.

Lay-out en samenstelling:
Jean-Paul DE LOECKER
Johnny VAN BAVEGEM
Drukkerij ABC

INHOUD

IN EN OM DE KRING	2
Jean-Paul De Loecker / Johnny Van Bavegem	
EEN OUDE KLASFOTO UIT GOOIK	7
<i>Vijfde en zesde leerjaar 1940-1941</i> - Lea Borgenon	
CAFÉ IN, CAFÉ UIT	8
<i>Nog 2 Strijlandse cafés en andere aanvullingen</i> - Frans Peetermans	
DEI VAN D' Â	10
<i>Tentoonstelling oude bewoners</i> - Rudy Boon	
BEDEVAARTEN	14
<i>Volksreligie (deel 1)</i> - Sabine Libaut	
EEN OUDE KLASFOTO UIT STRIJLAND	17
<i>Zevende en achtste leerjaar 1942-1943</i> - Liliane Van Laethem	
HEROPENING TRAMMUSEUM TE SCHEPDAAL	18
<i>1 juli 2009</i> - René De Loecker	
UITTREKSEL UIT EEN KATHOLIEK SCHOOLBOEK	22
<i>Voor meisjes uitgegeven in 1960</i>	
OUDE WOORDEN - Deel 19	24
- Frans Peetermans	
LEERBEEK: VERSLAG VAN PASTOOR MERTENS	25
<i>Vragenlijst uit 1901 (derde deel)</i> - Herman Van Herreweghen	
HET VERLEDEN VAN OETINGEN	28
<i>Deel 2: Huwelijken en echtscheidingen</i> - Luc De Visscher	
HET HUIS VAN ALIJN IN GENT	32
<i>Museumreeks deel 6: De dingen die (n)ooit voorbijgaan</i> - Jan Heyvaert	

Beste lezer,

Ook voor ons zit de vakantie erop, net als voor vele van onze lezers, wellicht. We hopen dat het een zalige, rustbrengende vakantie was en dat ook bij iedereen de batterijen weer opgeladen werden voor de komende, ietwat donkere maanden. We willen met dit tijdschrift - nummer 85 - voor wat ontspanning en informatie zorgen naar de herfst en winter naartoe. Zoals je zal zien zijn er een aantal nieuwe namen van 'medewerkers' bijgekomen, dat verheugt ons en garandeert het feit dat we ook in de toekomst steeds vrijwilligers zullen vinden om mee te werken aan ons 'heemkundig project'.

Eén van onze volgende activiteiten op de agenda is onze aanwezigheid op de Gooikse jaarmarkt. Zoals elk jaar zijn we daar van de partij met ons bestuur en proberen we wat reclame te maken voor onze Heemkundige Kring. Dit jaar gaan we er iets speciaals van maken door ons bestuur een retro-tintje mee te geven. Je moet maar eens komen kijken.

Uiteraard zal daar ook ons laatste boek "Café in, café uit" niet ontbreken. Deze laatste uitgave loopt als een trein: nog ongeveer een goede 60 exemplaren blijven over van de 600 die we lieten drukken. M.a.w. het is een groot succes geworden en daar zijn we heel fier en blij mee! In dit tijdschrift vind je trouwens nog een aantal aanvullingen op het boek.

In november is het weer tijd voor onze quiz: op vrijdag 6 november in de Schuur van De Cam hopen we weer meer dan 30 ploegen te verwelkomen om er een gezellige quizavond van te maken. Wie graag eens meedoet, is van harte welkom.

Om af te sluiten, een hint: bezoek eens onze vernieuwde website. Je zal zien dat onze webmaster weer veel nieuwe informatie heeft bijgevoegd. Deze moderne vorm van communicatie moet up to date blijven, zodat niet alleen onze 438 (!) leden, maar ook elke andere geïnteresseerde kan zien dat ook daar gewerkt wordt aan de uitstraling van de Heemkundige Kring van Gooik. Veel lees- en kijkgenot!

Jean-Paul De Loecker
Voorzitter van de Heemkundige Kring

Illustratie koft: Een zomers beeld van een echt Gooiks landschap in de buurt van de Stuivenberg. (Foto Els Van der Hoeven)

IN EN OM DE KRING

Allerlei nieuwsjes en feiten rond de Kring

Jean-Paul DE LOECKER / Johnny VAN BAVEGEM

15 augustus: 21ste Pareltjesworp

Voor het gemeentehuis stroomde ook dit jaar al voor de 21ste keer een massa volk toe, in de hoop de juiste chocoladeparel te kunnen pakken. Deze parel geeft recht op het gouden juweel in de vorm van een hamertje.

Jean-Marie Pfaff samen met een brandweerman en Tine Goossens, klaar om de lucht in te gaan. (Foto's Johnny Van Bavegem)

Ondanks de speciale gast Jean-Marie Pfaff was de volkstoeloop toch wat minder dan andere jaren. Jean-Marie mocht mee op de brandweerladder om samen met de gemeenteraadsleden de pareltjes naar het publiek te gooien.

Het gouden hamertje werd dit jaar gewonnen door Nicole Quintyn uit Roosdaal. Tine Goossens, goudsmid uit Gooik, creëerde een

V.l.n.r.: Nicole Quintyn, Jean-Marie Pfaff, Tine Goossens, Daniël Bellemans en Michel Doomst.

gouden pareltje, hetwelk door Daniël Bellemans uit Gooik werd gewonnen. Het was de eerste keer dat twee gouden juwelen konden worden gewonnen.

Jean-Marie Pfaff mocht achteraf nog een aantal prijzen, geschonken door het OCMW, verloten onder de Gooikse senioren.

Even verder op het atletiekplein organiseerde de Landelijke Gilde hun jaarlijks halfoogstfeest. De kinderen konden er zich amuseren op een draaimolen en er was een optreden van Sam Gooris. De Oetingense conditie- en dansstudio iMove verzorgde er enkele dansdemonstraties. 's Avonds kon het publiek dan nog verder genieten van optredens van de Gooikse Eddy Wally en Yves Segers. (jvb)

Cultuurparel

Op zondag 20 september 2009 (net voorbij voor ons) werd de 12de cultuurparel uitgereikt, deze maal aan duivel-doet-al André De Leener. Hij werd die dag ook omstandig gevierd in de Schuur van De Cam voor al hetgeen hij op cultureel gebied heeft verwezenlijkt in Gooik. Denken we maar aan zijn aanwezigheid in de Cultuurraad van bij het prille begin, het organiseren van de kerstmarkten aan de Schuur, de tochten naar de operettes in het Brusselse en het Antwerpse, het starten van de Oldtimersclub, de amateurkunstenaars bij mekaar brengen en hun tentoonstellingen mee organiseren, nieuw leven brengen in de relatie tussen Gooik en Altenberge, het filmfestival van de heemkundige film op poten zetten. En nog zoveel meer...

André is iemand, die, als hij zijn schouders onder een activiteit zet, niet loslaat en doorgaat tot alles in orde is. Zo brachten zijn inspanningen om de verbroedering tussen Gooik en Altenberge terug nieuw leven in te blazen, hem zelf naar Straatsburg en de Duitse Ambassade in Brussel. Op die eerste plaats (Straatsburg) kwam hij zelf op hoog niveau een Gooikenaarster tegen, nl. Sonja Langenhaeck.

Zij is de dochter van de laatste bewoners van het winkeltje 'Bij Bèèr', waar nu de hoofdbibliotheek gevestigd is.

De Gooikse delegatie tijdens de uitreiking van het Europees diploma te Straatsburg. V.l.n.r. gemeentesecretaris Erik Van Snick, Jan De Vadder, schepen van cultuur Herman Ant-hoons, André De Leener en Sonia Langenhaeck. (Foto bezit André De Leener)

In ons volgend nummer brengen we zeker een uitgebreid verslag van de viering en gaan we nog wat dieper in op al de verwezenlijkingen van André.

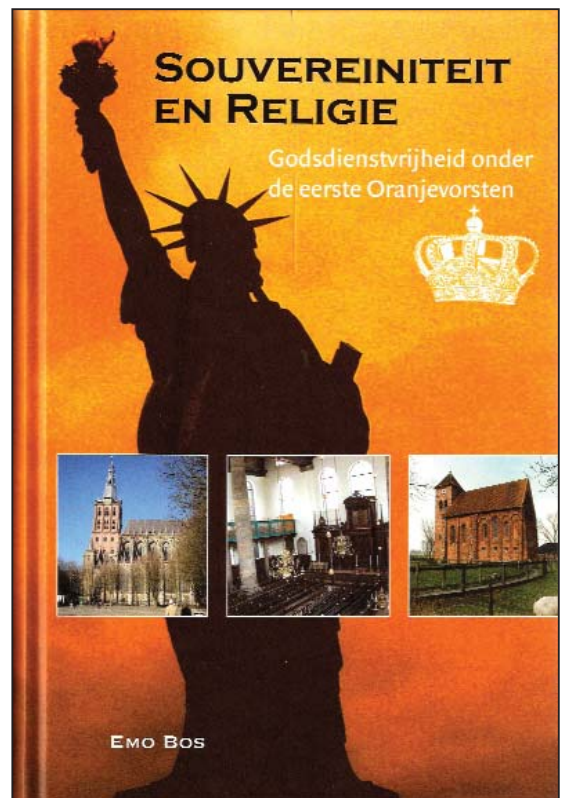
Jaarmarkt

Niet veel later dan wanneer jullie dit tijdschrift hebben ontvangen, gaat opnieuw de Gooikse jaarmarkt door, nl. op zaterdag 26 september. In zijn vernieuwde formule sinds een paar jaar – alle activiteiten zoveel mogelijk dicht bij mekaar, in de Dorpsstraat te laten doorgaan – is het succes opnieuw gegarandeerd. Enkel het weer moet natuurlijk ook goed zitten. Ook wij zullen van de partij zijn, net zoals alle vorige jaren, met onze stand. Je kan er onze uitgaven aanschaffen, van boeken tot tijdschriften, en ook iets drinken en eten. We proberen het dit jaar dubbel zo gezellig te maken door ons wat in de gepaste kledij te zetten: we zijn niet voor niets een heemkundige kring. Als je nog één en ander ontbreekt van onze boeken, dan is dit het moment om je collectie Gooikse uitgaven te vervolledigen. Afspraak dus vanaf 9 uur 's morgens in het Centrum van Gooik!

Het stevenisme

Onlangs verscheen het boek “Soevereiniteit en Religie – godsdienstvrijheid onder de eerste Oranjevorsten” van Emo Bos, uitgegeven

door uitgeverij Verloren in Hilversum, in 2009. Het is een enorm uitgebreid werk, tevens verschenen als proefschrift aan de Erasmus Universiteit van Rotterdam. Het behandelt de periode van 1814 tot 1848, vooral in Nederland zelf, maar er is ook een deeltje gewijd aan een aspect van bij ons: “Geen vrijheid van eredienst voor de stevenisten”. En daar heeft het boek uiteraard te maken met Gooik en met Leerbeek in het bijzonder en verwijst de auteur meermaals naar het boek, geschreven door onze medewerker Jos De Smedt, “In het spoor van pastoor Winnepenninckx” uit 2003. Het is een bewijs dat de werken, uitgegeven door onze Heemkundige Kring, hun belang hebben, tot over de grenzen heen. Een pluim op de hoed van onze ex-pastoor, die ten andere nog steeds volop bezig is aan een nieuw werk, over de verdeling van de gronden in Gooik begin van de 18de eeuw. Het wordt een sociologische en historische studie van een situatie, waarvan de gevolgen tot op heden nog bestaan.

Voetwegen

Ook deze zomer eens gaan wandelen langs onze Gooikse voetwegen? Ik denk dat de ervaringen wat dubbel zullen zijn: enerzijds mooie paden, anderzijds overwoekerde, moeilijk doorgaanbare weggetjes, waar je met moeite kan doorstappen. En dan moet je zeker al niet denken aan een kinderkoets of iets dergelijks voort te duwen...

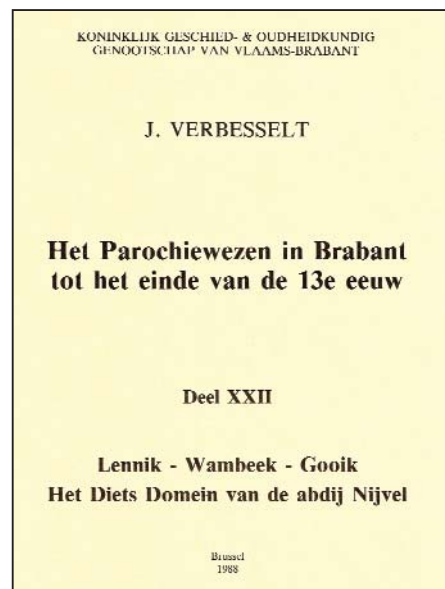
*De vernieuwde voetweg aan de rand van het domein van het kasteel van Saffelberg.
(Foto Els Van der Hoeven)*

We vonden ook een voorbeeld van hoe het zou kunnen zijn indien alle voetwegen op deze manier onderhouden zouden zijn. Aan het kasteel van Saffelberg zijn de oude paden ‘vervangen’ door 2 nieuwe trajecten, die heel mooi ogen, wat de ligging, maar ook wat de ondergrond betreft. Gedaan met in de modder te ploeteren: ‘buurtbewoner’ Jos Sluys liet de 2 voetwegen bedekken met een laag boomchors, zodat dat probleem uit de wereld is. Heerlijk wandelen op deze malse en vooral droge ondergrond. Zou dit niet kunnen voor een groot deel van onze voetwegen, die trouwens op bepaalde plaatsen zeker wat breder mochten gemaakt worden...
Wordt zeker vervolgd.

P.S. Een prachtig voorbeeld van hoe een wandeling je voor twee uur in de wijde natuur brengt, zonder in de problemen te geraken, is de ‘Windherenwandeling’ in Lennik. Alles is goed onderhouden, de richting is goed aangegeven en de omgeving is magnifiek. Zeker eens doen!

Giften

Via Wim van der Elst, bestuurslid van het Koninklijk Historisch Genootschap van Vlaams-Brabant en Brussel, kregen we een aantal interessante boeken, wat geschiedenis en heemkunde betreft. Hun archief diende opgeruimd en hij contacteerde ons of we geïnteresseerd waren.

Het betrof een aantal delen (XIX-XXVII) van het standaardwerk van Jan Verbesselt, Het parochiewezen in Brabant tot het einde van de 13de eeuw. Hierin komen volgende onderwerpen aan bod: de dekenij van Halle, Halle en Lembeek, Leeuw, Lennik, Wambeek, Gooik, Leerbeek, Kester, Oetingen, Herfelingen, het Hernegewoud en Vollezele, Pepingen, Beert, Bellingen, Bogaarden, Heikruis e.a. Van het exemplaar waar Gooik in voorkomt, hebben we er een paar op overschot. Indien iemand geïnteresseerd is, laat ons snel iets weten: de eersten hebben voorrang.

Ook een aantal andere publicaties van het Centrum voor Brabantse Geschiedenis zaten bij het 'cadeau', o.a. 'Volkscultuur in Brabant' (1994) en 'Revolutie in Brabant 1787-1793' (1990).

Al deze aanwinsten kunnen geraadpleegd worden in ons archief.

Beselare). Het betreft de bidprentjes die men met de kermis krijgt met een lijstje van de overledenen van het voorbije jaar. Het gaat om de jaren 1955-1956, 1961-1962, 1963-1964, 1964-1965 en 1972-1973.

Maurice Van Huychem bezorgde ons ook een twintigtal foto's, die een stukje Gooikse geschiedenis vastleggen: van beelden met Gooikse 'coureurs' (zoals Pierre Bellemans), tot foto's van Gooikse voetbalploegen (Gooik Vooruit). Enkele speciale foto's behandelen de memorabele wedstrijd van de 11 'Sjalekes' (de broers Vandervelde), in aanwezigheid van o.a. Pol Van Himst. Ook zit er een mooie foto van een optocht van de Scouts in, net als enkele andere beelden van een wipschuttersfeest in

« WEEST BEREID »
†
GOOIK-SINT-NIKLAAS

Sinds de kermis 1955 heeft het de Heer behaagd terug te roepen de zielen van wijlen:

Kindje Gerda VAN DERKELEN, Terlo	23-9-1955.
Jan-Baptist FRANÇOËY, Stuivenberg	27-9-1955.
Victor MERTENS, Kwakenbeek	27-9-1955.
Isidoor MICHIELS, Hoezenbroeck	29-9-1955.
Florence APPELMANS, Dorp	21-10-1955.
Kindje Adr. DE BAERDEMAEKER, Woestijn	27-10-1955.
Gustaaf MICHIELS, Hoezenbroeck	16-11-1955.
Marta TIELEMANS, Dorp	18-11-1955.
Clothilde LEBACQ, Klooster	19-11-1955.
Petronella VAN LONDERSELE, Paddenbroeck	5-12-1955.
Jan-Baptist PAPPART, Paddenbroeck	20-12-1955.
Cellina LANCKMANS, Dorp	18-1-1956.
Theofiel DE COEN, Eeckelstraat	18-1-1956.
Serafina VAN DE VELDE, Paddenbroeck	15-2-1956.
Theofiel DE SLACHMUYLDER, Koekoekstraat	22-2-1956.
Hortensia DE BONTRIDDER, Stuivenberg	29-2-1956.
August COORENS, Oplombek	22-3-1956.
Frans VAN DER HEYDEN, Steenstraat	2-4-1956.
Rosina LAROY, Lindestraat	10-4-1956.
August VAN OVERSTRAETEN, Eeckelstraat	14-4-1956.
Clara VAN CAMPENHOUT, Klooster	27-4-1956.
Alfons DE LEEUW, Kwakenbeek	2-5-1956.
Paula MASKENS, Klooster	5-5-1956.
Jozef VOSSSEN, Dorp	9-5-1956.
Petrus BELLEMANS, Paddenbroeck	24-6-1956.
Rosina VAN LAETHEM, Steenstraat	7-7-1956.
Kindje G. A. LECOCQ, Steenstraat	7-7-1956.
Jan-Baptist COPPENS, Stuivenberg	27-7-1956.
Kindje A. M. DELEENER, Brusselbaan	31-7-1956.
Leontina SCHOUKENS, Terlo	5-8-1956.
Melania STALPAERT, Terlo	24-9-1956.

Gij gaat, o Heer, en neemt: gezegend zij uw Naam!
Dat zij in vrede rusten - Amen.

Een vijftal bidprentjes van de Gooikse Sint-Niklaasparochie kwamen in ons bezit via Filip Masschelein uit Beselare (uit het archief van zijn vader Paul Masschelein, ere-gemeentesecretaris van

Rechts wielrenner Pierre Bellemans te midden van Gooikse supporters. Onderaan de begrafenisstoet die de lijkwagen met Jozef De Slachmuylder begeleidt. (Foto's archief Heemkundige Kring van Gooik)

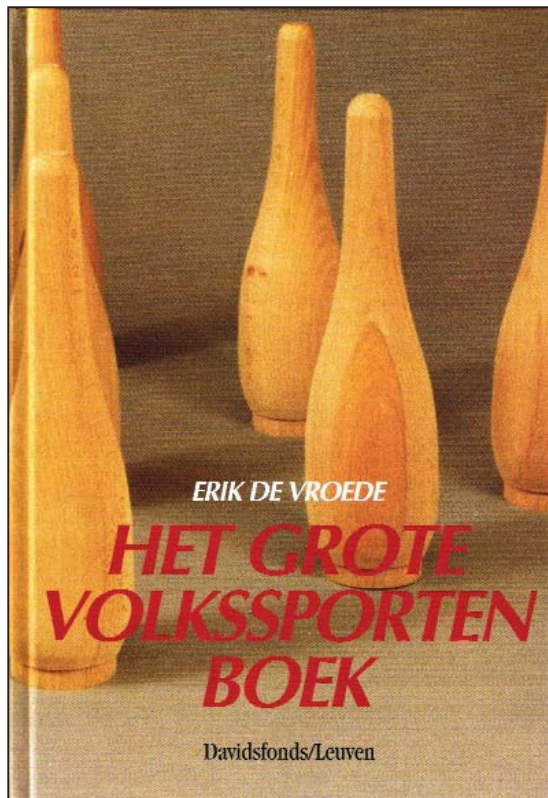
het centrum van Gooik. Al deze beelden werden ooit genomen door Karel en Walter De Cort uit Lennik, indertijd medewerkers van de kranten 'Het Laatste Nieuws' en 'Het Nieuwsblad'. Met dank aan fotograaf en bezorger!

Ook Germaine De Slachmuylder bezorgde ons een aantal foto's, toen we bij haar waren op onze zoektocht naar foto's van de Gooikse cafés. Zij is de zuster van Jozef De Slachmuylder, beter bekend als 'Jefke Verniet'. Van het café 'In de Vrede' had zij

geen foto's meer, wel een aantal beelden van de begrafenis van haar broer in 1973.

André Raman, onze medewerker, bezorgde ons een exemplaar van het boek "Het grote volkssportenboek" van Erik De Vroede. Hij tikte het op de kop tijdens zijn zoektocht naar uitleg van een soort kegelspel, op het domein van het Sportimonium in Hofstade-Zemst. Dat is niet alleen een museum over sport, maar je kan er ook de oude volkssporten zoals pulepinnen, beugelen en het struifvogelspel beoefenen. Je kan er ook de trofeeën en voorwerpen van grote sporthelden bewonderen zoals Kim Gevaert, Gaston Roelants, Dixie Dansercour en vele anderen.

In het bezoekerscentrum vind je informatie over het sportief toerisme, sporterfgoed in Vlaanderen en algemeen toerisme in de regio. Duizenden boeken, tijdschriften en documenten kunnen geraadpleegd worden in het documentatiecentrum van het Sportimonium, dat ondergebracht is in een beschermd monument, het prachtig gerenoveerde strandgebouw uit

1938 met zicht op het meer van Hofstade. De moeite waard dus om eens te bezoeken (015 618 222 of via www.sportimonium.be).

Van ons lid uit de Bergenbroek, Odette Van der Meeren kregen we ook mooie oude dingen: een document met foto's van een achttal soldaten uit Gooik, gestorven tijdens de Eerste Wereldoorlog; daarnaast een hele reeks blaadjes met oude liedjes, zowel wereldlijk als geestelijk. Sprekende titels als "Jongens trouwt nooit te vroeg", "Mijn lief is een coureur", "Ik ben in Parijs geweest" en "Het huisje bij den Toren" geven de luchtige kant van het leven weer. Daartegenover staan "De vreeselijke moord te St. Martens-Lennick" en "De zwarte bende van Galmaarden" als voorbeelden van liederen die erge gebeurtenissen in een streek vastleggen.

Een Missie-Kalender en een Maria-Almanak, beide uit 1928, vervolledigen deze gift.

Kalender van de maandelijkse vergaderingen van VVF-afdeling Dilbeek

Woensdag 18 november 2009 te 20 uur verwelkomen we de heer David Guillardian, archivaris van het OCMW van de stad Brussel met de voordracht "Wat kan je vinden in het OCMW-archief van de stad Brussel". We denken dan o.a. aan het Vondelingenarchief. (uitzonderlijk 3de woensdag). Een unieke kans om kennis te maken met een minder gekende bron.

Woensdag 09 december 2009 te 20 uur. **Genealogische avond met uitwisseling van kwartierstaatgegevens.** Al wie vragen, problemen, antwoorden of voorstellen heeft op genealogisch vlak is deze avond welkom. Breng uw documenten en kwartierstaten mee. Vragen kunnen best reeds de maand voordien ingediend worden bij een bestuurslid. Plaats van het gebeuren: Pampoelhuis (oud-gemeentehuis), Gemeenteplein van Groot-Bijgaarden.